

Je český stát v rozkladu?

(K článku Vladimíry Dvořákové, LISTY 3/2011, s.6)

Článek „Rozkládání státu“ obsahuje některá odvážná tvrzení a vyznívá dost pesimisticky. V jednom mohu názory autorky z vlastní zkušenosti potvrdit – že většina našich politických stran fungují jako podnikatelské subjekty, financované sponzory (zpravidla neprůhledně), kteří na oplátku získávají státní zakázky. Členstvo přitom do věci nemůže příliš mluvit – je to jakýsi „fan-klub“ vedoucích funkcionářů. Některým členům pak může vedení občas něco „kápnout“ ze společného měšce. Takové poznatky jsem získal před časem jako člen ČSSD. U druhé velké strany – ODS to bude asi podobné – provázanost této strany s „byznysem“ je všeobecně známá.

Novým fenoménem naší politiky je strana *Věci veřejné* (VV) herce a novináře Radka Johna. Ta tento „podnikatelský“ přístup k politice ani netají, je tím vlastně upřímnější. Návrhy i jednání politiků této strany mají rysy diletantismu. Kupříkladu otevřený požadavek na poslance zvolené za VV, aby hlasovali podle pokynů vedení, je v rozporu s ústavou. Také požadavek, aby z jednotné daně bylo vyňato několik základních potravin, není racionální – zákon by se v praxi obcházel (co je chléb a co je pečivo?). I když představitelé této strany udělali řadu chyb a skandálů, členstvo je nemůže odvolat – stanovy jsou sepsány tak, že tomu vedení může vždy zabránit. Strana, jejíž preference prudce poklesly, se nemůže regenerovat; bude nutno založit stranu novou.

Když pomínu různá malá politická uskupení, která jsou dílem jednotlivých osob, jsou tu dvě strany, které požadavky na demokratičnost patrně splňují – *lidovci* (KDU-ČSL) a *Strana zelených*. Obě tyto strany mají také partnerské strany (resp. kluby) v rámci EU a hájí určité společenské tradice a hodnoty. V současné době jsou na hranici volitelnosti. Zdá se, že jsou trnem v oku podnikatelským lobby a v médiích jsou terčem nevybíravých útokům (kterým mohou těžko čelit). Mají poměrně větší členskou základnu ale nedisponují bohatými sponzory. Snad proto se nemohou více prosadit.

V článku Vladimíry Dvořákové postrádám duchovní rozměr věci: člověk není jen konzumentem materiálních statků a zábavy; je nositelem duchovních tradic¹. Zdá se mi, jako by dnešní společenské vědy u nás bezděky vycházely stále z Marxe, který mluvil o *materiální základně a duchovní nadstavbě*. Podle Marxe je společenská morálka a kultura něco odvozeného. To se rýmuje s dnešním (neoficiálním) heslem „Peníze jsou až na prvním místě“. Sílu duchovních tradic je možno demonstrovat na židovském národě – jejich kulturní tradice přežila dva tisíce let v diaspoře a jejich stát i jazyk se po tak dlouhé době obnovil. Jiným příkladem je soužití Čechů, Němců a Židů na území Čech, Moravy a Slezska, tak jak o tom píše v tomto čísle Listů Jiří Gruša.

Také státy bývají spojeny s určitou duchovní tradicí, často úzce provázanou s náboženstvím. Polský stát je například těsně svázán s katolickou církví. Také Československo představuje dodnes určitou duchovní tradici, která přetrvává, i když stát už neexistuje. Československá republika si díky kvalitě svých výrobků, výkonům sportovců a vysoké kulturní úrovni vydobyla ve světě značný kredit; je škoda, že jsme se těchto hodnot vzdali.

„*Státy se udržují těmi myšlenkami, na jejichž základě vznikly*“ pravil kdosi moudrý. Myslím, že to dobře sedí i na Českou republiku. U jejího zrodu stáli dva Václavové a oba se dopustili zásadních omylů. Václav Havel prohlásil posledních 40 let za dobu totality a

---

¹ „Nejen chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, které vychází skrze ústa Boží“.

nesvobody². „Naše země nevzkvétá“ řekl v jednom svém projevu v roce 1990. Co by asi řekl nyní po 20 letech svobody? Vzkvétá? Zákon o „Protiprávnosti komunistického režimu“ přijal parlament státu, který má k přívlastku „právní“ ještě hodně daleko a jehož poslanci právo flagrantně porušují spolu s „dobrými mravy“, jak popisuje autorka článku. Slovo „korupce“ znamená podle slovníku „zkaženost, nemravnost“. Na slovo „morálka“ je však v naší zemi uvaleno embargo. Co se má tedy řešit?

Myslím však, že hlavním inspirátorem našeho dnešního stavu byl Václav Klaus, který zavrhl všechny „socialistické experimenty“ a „ekologický teror“ a načrtl cestu k blahobytu na základě svobody jedince a „neviditelné ruky trhu“. Odmítl také evropský „superstát“, čili bližší integraci evropských států. Trh pronikl do všech oblastí – do školství (kupování maturit a diplomů), armády (zbrojní zakázky), do politiky (viz výše), do médií, do sportu. Nejvyšší fotbalová soutěž je „Gambrinus liga“³, z hazardu (který přivádí lidi do bídy, popř. do psychiatrické léčebny) se financuje sport, ale také církve (s výjimkou evangelíků).

Žijeme nad poměry a naše dluhopisy se připravuje skoupit – komunistická Čína! A tak budeme zase brzy žít v komunismu. Navíc poněkud exotickém.

Davle-Sloup, 23. června 2011

Jan Matys

---

² Myslím, že je třeba rozlišovat léta padesátá (období studené války), „zlatá šedesátá“ s Pražským jarem a dobu sovětské okupace. Srvn. Jan Horálek: Počítání republik, v tomto čísle Listů, Dopisy.

³ „alkohol v malých dávkách nevádí v jakémkoli množství“